

сти. Защото не е леко да се определи, колко хлеба иматъ стойността на единъ катъ дрехи. А ще изтрае ли и хлебътъ срещу развала? Нѣма ли да загуби въ това време отъ стойността си?

Колко леко би било, ако имахме нѣкакво срѣдство за размѣна? Срещу пари всѣкой дери да си купи хлебъ, срещу получениетъ пари леко могатъ да се получатъ дрехи отъ който и да билъ дрехаръ. Тукъ вече и сравнението не е тъй трудно. Защото всѣки хлебъ има своята парична стойност — и дрехите сѫщо. Работата е готова. Паритѣ служатъ за посрѣдникъ.

Но паритѣ сѫщо най-изгодно **срѣдство за спестяване**. Никой не живѣе отъ днесъ за утре. Животътъ е тъй устроенъ, че всѣкога се явява нужда отъ запазване на известни блага за по-късно употребление. Земедѣлецътъ, напримѣръ, запазва нараната храна за цѣла година, до жътва, дори до вършилба. Но има произведения, които не могатъ да се запазятъ дѣлго време. Такива сѫ млѣкото, маслото. Напротивъ, паритѣ не се развалятъ. Тѣ могатъ да се запазятъ за дѣлго време. За това хората обръщатъ излишнитѣ си произведения въ пари, трупатъ ги година следъ година — и така се образува богатството въ обикновения животъ. Всѣки се мѫчи да отдѣли „бѣли пари за черни дни“, да ги обръща въ имане, да ги рови въ земята. Това става, защото паритѣ леко се пазятъ.

* * *

Днесъ паритѣ се състоятъ отъ златни и сребърни монети, отъ никелови, медни и алюминиеви монети, а тѣй сѫщо и отъ книжни банкноти. Но не винаги е било така. Било е време, когато людете не познаваха подобни металически монети. Тогава за целъта на размѣната употребяваха други предмети или най-обикновено — стоки. Ловжийските народи си служели съ кожитѣ на дивечи, а пастирските — съ тѣзи на добитъка. Употребявали сѫщо разни земедѣлски произведения, а дори хора — роби и робини. Но колкото повече единъ народъ е напредвалъ стопански, толкова повече се е чувствувала нуждата отъ металически парични знаци. Златото и среброто отдавна сѫ били въ употребление и се радвали на голѣмо внимание, като украшения. Но сѫщевременно тия два метала почватъ да* се употребяватъ въ размѣната като пари, защото представляватъ голѣмо удобство за това. Тѣ сѫ трайни и винаги отъ еднакво качество, дѣлими сѫ и леко се преработватъ въ форми. Ала най-важното е, че винаги запазватъ своята стойностъ (ценностъ).